

Entrevista exclusiva amb Pere Bascompte

“Terra Lliure ha de deixar d'actuar”

Des del seu exili a la Catalunya Nord, l'històric dirigent independentista català exposa per a EL TEMPS i es posiciona davant la polèmica sobre un possible acostament entre diversos sectors independentistes, que inclouria la fi de les activitats de Terra Lliure.

Pere Bascompte viu des de fa anys a Pesillà de la Ribera. Des del seu exili forçós, representa dins la família independentista catalana moltes coses. La setmana passada la premsa li atribuïa l'encapçalament d'una operació d'acostament al partit d'Angel Colom, ERC, des de files radicals, que anava acompanyada de la fi de les activitats de Terra Lliure. Amb la prudència que obliga el tema, però amb la contundència suau que el caracteritza, ha volgut puntualitzar: Sobre tot el que ha sortit voldria deixar molt clar dues coses. Una és que fins aquest moment no he fet cap declaració, malgrat que alguns mitjans de comunicació me n'han atribuït. No he fet cap declaració a cap mitjà precisament per no interferir el procés de debat que tot just s'ha iniciat dins de Catalunya Lliure.

Una segona cosa que vull deixar molt clara també és que en algun mitjà s'ha dit que estic entrant en un procés de reinserció, cosa que tampoc és certa. Sempre he dit que una possible sortida personal a la meua situació, mai l'acceptaré sota el signe de la claudicació.

—També s'ha dit que es podria iniciar un procés de confluència dins l'espai independentista, concretament entre Catalunya Lliure i Esquerra Republicana de Catalunya...

—De moment el que hi ha plantejat és un debat al si de Catalunya Lliure i les possibles repercussions que pugui tenir després o els encaminaments que se li puguin donar és una cosa que s'ha de veure en el seu moment. Evidentment, confluïr amb ERC seria una possibilitat. En el marc del debat, jo he pres partit per unes posicions ben clares.

—¿Quines?

—Una d'elles seria que es consideri que comença una nova etapa on s'ha de fer lluita independentista estrictament política, incloent-hi tots els àmbits de la política, des de la lluita institucional i

"Comença una nova etapa on s'ha de fer lluita independentista estrictament política".

electoral fins a la mobilització cívica i fins i tot, si cal, la desobediència civil. És molt important que això es debati a fons, sense caure en els estereotips fàcils i que s'aprofundeixi bé. Que es vegi que estem en un context diferent del d'uns anys enrera, on la lluita independentista s'encaminava estrictament cap a un enfrontament amb l'estat perquè el context ho portava. A la sortida del franquisme, a l'estat espanyol es va crear un consens constitucional entorn de la monarquia espanyola i pel sol fet de dir-se independentista era titllat d'anticonstitucional.

En aquells moments era lògic i necessari que hi hagués una lluita armada que s'enfrontés a l'estat, i així ho vam fer els que ho vam creure. Ara les coses han canviat, no a l'estat espanyol, però sí en el context europeu i en la realitat nacional de Catalunya. La reivindicació d'independència és assumida sociològicament per una majoria de catalans i políticament cada vegada hi ha més partits que es defineixen independentistes. A nivell europeu, el fet que s'hagi ensorrat el bloc de l'est i hagin sorgit les reivindicacions nacionalistes, paral·lelament al

procés d'unificació europea, fa que l'independentisme canviï de connotació. Fins ara era trencament i trasbals per crear una realitat nova, i en canvi ara, per primera vegada l'independentisme es pot veure com un factor d'estabilització. Ja no és l'independentisme contra un poder, és l'independentisme dins d'Europa. Tot això fa que a Catalunya per primera vegada ens puguem plantejar assolir la independència per una via estrictament política, cal aprofitar-ho i tots els independentistes ens hi hem de dedicar.

—*El que diu significa un canvi de tra-*

totes les mateixes forces i amb el mateix entusiasme que he lluitat fins ara, però potser ara per altres camins.

—*Tot aquest procés, ¿com creu que ha de repercutir a Terra Lliure?*

—En aquests moments, Terra Lliure hauria de deixar d'actuar i decantar tot l'esforç de l'independentisme cap a les formes de lluita política, amb tota la seva diversitat. Terra Lliure ha cobert una etapa important i necessària de l'independentisme, una etapa més fosca, més solitària, de lluita contra corrent, on ha jugat un paper de referent de lluita que

ra a tots nivells. Un altre dels punts és que crec que cal traure's de sobre el concepte dogmàtic i avantguardista que hi ha hagut en alguns moments i que encara perdura en algun sector minoritari de l'independentisme de creure's que hi ha d'haver un sol partit, un sol moviment independentista. Jo defenso que cal acceptar el pluralisme independentista, entre els quals hi ha ERC i que en el futur, si s'avança, hi haurà encara altres partits que cobriran altres àrees ideològiques. S'ha d'acceptar aquest pluralisme, entendre'l com un factor positiu. En aquest sentit hi ha la proposta de crear un front patriòtic, defensat per Catalunya Lliure desde la seva fundació, que vol dir crear un clima d'entesa, de pacte, de relació amb totes les forces independentistes independentment de la ideologia de cadascuna.

—*Esquerra Republicana no s'acosta a aquest front unitari independentista?*

—Penso que el front patriòtic ha de cobrir a la llarga totes les àrees ideològiques i es cert que ERC és una força important de l'independentisme que ha aglutinat diferents sectors d'esquerra, però n'hi haurà més en el futur. El que ens ha d'unir a tots, per sobre de la ideologia de cadascú, és el fet d'assolir l'objectiu principal: la independència de la nostra pàtria.

—*Què pot aportar Catalunya Lliure en aquesta unificació?*

—Bàsicament dues coses. Una és l'herència d'un independentisme d'uns anys on ningú gosava dir-s'ho, amb una gent que ha lluitat amb esforç i sacrifici i també amb molt convenciment. I l'altra, aportar des d'aquesta trajectòria, una manera de fer d'un independentisme que no accepti mai la submissió de la legalitat de l'estat ocupant. Fer lluita política no vol dir acceptar que la Constitució sigui legítima. El joc polític democràtic que es pugui seguir s'ha de fonamentar moralment només en el propi dret natural de tot poble a accedir a la independència, en la nostra voluntat popular i en el dret internacional. La legalitat ocupant que nega aquests drets és il·legítima a Catalunya. Una tercera aportació que pot fer Catalunya Lliure és la reivindicació de la unitat nacional, de la Catalunya sencera de Salses a Guardamar, i no la de les quatre províncies.

—*Què li diria a un militant de Catalunya Lliure que davant aquest nou discurs es trobi sorprès?*

—Una sola cosa, que procuri seguir aquest debat amb tota serenitat, que no

jectòria personal molt accentuat.

—El fet de ser valent en la lluita no és el de repetir sistemàticament i dogmàticament uns esquemes que puguin ser vàlids en un moment i repetir-los sempre. La valentia és ser conseqüent, assumir la realitat de cada moment i saber-la aprofitar per avançar cap a la independència. En aquest sentit, jo i altra gent ho hem fet. Quan hem cregut que era necessari un tipus de lluita, l'hem feta, l'hem pactada i n'hem assumit les conseqüències, conseqüències que encara estic pagant. Per la meua part, continuaré lluitant amb

ha servit perquè les generacions joves hagin adoptat una actitud valenta també a favor de la reivindicació independentista. Terra Lliure ha estat útil i necessària, però en aquests moments s'ho ha de plantejar, ha de veure la nova realitat, adaptar-s'hi i continuar lluitant.

—*¿I el debat de Catalunya Lliure, cap a on ha de tendir?*

—En les tesis que jo defenso, juntament amb altres companys, un dels punts és aquest que cal deixar la lluita armada en aquests moments i passar a una lluita política decidida i engrescado-

U. BERTRANA

"Ser valent en la lluita no és repetir sistemàticament i dogmàticament uns esquemes"

U. BERTRANA

es deixi influir per esquemes simplistes, fàcils i dogmàtics, que llegeixi els documents, que compari els conceptes i que en tregui les conclusions.

—¿I a un militant d'ERC?

—Una mica el mateix. Que s'ho miri amb serenitat i potser fins i tot amb la simpatia de veure que un altre moviment es planteja tota una sèrie de coses interessants per Catalunya i amb l'entusiasme i les ganes per fer de tot això un enfortiment de l'independentisme.

—¿I a un militant de Terra Lliure?

—Si és que hi ha algun militant de Terra Lliure sorprès, li demanaria el mateix, que s'ho prengui amb serenitat, que llegeixi tots els documents, i esperaria que les conclusions que en tragués fossin d'evitar caure en la comoditat del dogmatisme, i de veure que avui a Europa la coherència no passa per defensar un mitjà de lluita, com pot ser la lluita armada en un moment, sinó que la coherència passa per defensar els únics objectius inalterables: la independència i la unitat nacional. Els mitjans de lluita són únicament mitjans i els independentistes hem de saber veure en cada moment i en cada realitat quin és el mitjà que pot fer avançar més el nostre poble, i en aquest moment és estrictament la lluita política.

Pere Martí

Històries de família

Catalunya Lliure és l'organització hereva de l'independentisme radical que manté una presència pública més continuada dins aquest espai polític, espai que viu des de fa temps un cert bloqueig. Al costat d'aquesta també existeix el que queda de l'antic Moviment de Defensa de la Terra (MDT), però amb menys incidència i amb una minsa implantació territorial.

La història de la família independentista no s'ha pogut lliurar de la situació de permanent conflicte i divisió interna. De la matriu de l'antic Front Nacional de Catalunya (FNC) en sortí el 1968 un descendent marxista, el Partit Socialista d'Alliberament Nacional (PSAN), l'autèntica mare de tots els independentismes radicals actuals. L'alegria familiar no durà gaire, perquè el 1974, se n'escindí el que s'anomenà PSAN-provisional, liderat entre altres per Carles Castellanos, el qual rebatejaria el seu partit el 1979 anomenant-lo Independentistes dels Països Catalans (IPC). Des d'IPC s'impulsà el naixement del braç armat de la família, Terra Lliure, encapçalada per Jaume Fernández Calvet, i del braç antirepressiu, els Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans (CSPC). L'altra branca, el PSAN, després d'intentar diverses estratègies de participació política

ca durant la transició, optà per la via rupturista i el 1984 apadrinà la creació del MDT. Al nouvingut s'hi incorporaria també IPC, retrobant-se tota la família. Tampoc va reeixir l'encontre i el 1986 els dos cosins es tornaren a separar. Qualsevol conflicte familiar des de 1979 ha estat seguit amb interès pel parent llunyà Terra Lliure i n'ha afectat la composició.

Així s'arriba a l'actual Catalunya Lliure, nascuda com coalició electoral per anar a les eleccions de 1989 al Parlament Europeu i posteriorment estructurada com a partit, sota el liderat de Josep Guia. Avui per avui, aquesta formació viu un intens debat intern sobre quin ha de ser la seva estratègia futura. La irrupció d'ERC en el camp independentista, encapçalada per Àngel Colom, ha complicat les relacions familiars, i ha obligat Catalunya Lliure a distanciar-se si vol mantenir la seva identitat. Però ara, un important sector de la mateixa, concentrat bàsicament al Principat, i amb el *placet* tàcit del parent llunyà, creu que seria convenient acostar posicions perquè comença a ser difícil explicar al veïnat allò que els separa. Però una vegada més, no hi ha consens i tot fa suposar que de nou hi haurà una nova ensopegada familiar.

P. M.